

Opetus- ja kulttuuriministeriö
kirjaamo@minedu.fi

VN/14518/2020

Laiksi ammatillisesta koulutuksesta annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Opetus- ja kulttuuriministeriö on valmistellut esityksen ammatillisen koulutuksen lainsäädännön muuttamisesta siihen liittyvien lakimuutosten kanssa yhteensopivaksi.

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry pitää esitystä tarpeellisena ja pääosin kannatettavana. Pyydettyä lausuntonaan SAK kiinnittää huomiota seuraavin kohtiin esitystä.

Perustason ammattipätevyys

Ehdotus siitä, että perustason ammattipätevyden suorittaminen olisi mahdollista suoraan näyttökokeella on SAK:n mielestä kannatettava silloin, kun henkilöllä on aiemmin hankittua alan ammattiosaamista. Tällöin henkilö voitaisiin henkilökohtaistamisprosessin kautta ohjata suoraan näyttökokeeseen. Lähinnä tämä koskisi aikuisopiskelijoita, kuten alanvaihtajia ja maahanmuuttajia. Opintojen suorittaminen nopeammin ja joustavammin edesauttaisi näiden henkilöiden siirtymistä työelämään ja sillä olisi tällöin positiivisia vaikutuksia työllisyyteen.

SAK kuitenkin edellyttää, että ammatillisen koulutuksen laatukriteerit täyttyvät ja tutkintojen perusteiden mukainen osaamistaso saavutetaan kaikissa tapauksissa. Opiskelijoiden, koulutuksen järjestäjien ja työelämän on voitava luottaa siihen, että koulutus on laadukasta ja vastaa lainsäädännön vaatimuksiin. Erityisen tärkeää tämä on aloilla, joissa on kyse yleiseen turvallisuuteen ja terveyteen liittyvissä ammateissa kuten esityksen kohteena olevalla kuljetusalalla.

SAK katsoo, että koetilaisuuksien järjestämiseen ja mahdollisesti tarvittavaan täydennyskoulutukseen varataan riittävä rahoitus ja että koulutuksen järjestäjällä ja erityisesti työpaikoilla on niiden järjestämiseen riittävät arvioiti- ja ohjausresurssit sekä osaaminen. Työpaikkaohjaajien työajankäyttöön ja riittävään koulutukseen on tällöin kiinnitettävä erityinen huomio.

Rahoitus

Rahoituksen osalta esitys on kannatettava. Perusrahoituksen osuus olisi 70 prosenttia ja yhteenlaskettuna 30 prosenttia rahoituksesta muodostuisi vaikuttavuus- ja suoristusrahoituksesta. Perusrahoitus vakautettaisiin siten, että harkinnanvaraisilla korotuksilla ei enää jatkossa olisi vaikutusta opiskelijavuoden hintaan.

Työ ja turva -osasto/KR/ea

17.8.2020

SAK katsoo, että ehdotukset rahoitusosuuksien uudistamiseksi ovat oikeansuuntaisia ja muutokset rahoituksen määräytymisen prosenttiosuuksiin perusteltuja. Perusrahoituksen vahvistaminen ja vakiinnuttaminen luo ennakoitavan perustan tutkintojen ja koulutuksen järjestämiselle sekä edellytykset sille, että ammatillista koulutusta on jatkossakin tarjolla kaikilla aloilla ja kaikille opiskelijaryhmille.

Valtakunnallinen opinto- ja tutkintorekiseri

Vaikuttavuusrahoituksen määrittelyssä opiskelija- ja työelämäpalautteen kerääminen ja kokoaminen on keskeisessä roolissa. SAK katsoo, että palautteen keruun ja kokoamisen osalta esitys on kannatettava.

Koska palautejärjestelmän pohjalta määräytyy huomattava osa rahoituksesta, SAK katsoo, että sen on oltava selkeä, luotettava ja valtakunnallisesti yhdenmukainen. Palautteen keruulla on myös yhteys ammatillisen koulutuksen yleiseen laadunvarmistukseen. Siksi on tärkeää, että myös jatkossa palautteenkeruun osalta ammatillisen koulutuksen laatu- ja kehittämistyötä tehdään yhteistyössä koulutuksen järjestäjien, työelämän ja opetushallinnon kesken. Esitykset palautetiedon keruun automatisoinnista, kehittämisestä sekä Opetushallituksen roolin selkeyttämisestä ovat kannatettavia. Myös esitetyt testausjaksot ja siirtymäajat ovat perusteltuja.

Tietosuoja-asetus

SAK katsoo, että tietojen tallentamisvelvoitetta, käyttötarkoitusta sekä tietojen säilyttämistä ja säilytysaikaa koskevat henkilö- ja tietosuojaan liittyvät täsmennykset ovat kannatettavia. Ne tarkentavat ammatillisesta koulutuksesta annetun lain yhteensopivuutta tietosuoja-asetuksen kanssa.

Oppisopimusta koskevat säädökset

SAK kannattaa esitystä oppisopimusopiskelijoille annettavasta työtodistuksesta. Koska oppisopimuskoulutus on pääosin työ- tai virkasuhteessa tapahtuvaa osaamisen hankkimista, olisi työtodistuksen antaminen perusteltua.

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry